

כללים לשימוש נבון ואחראי ברשת האינטרנט מסרים להורים ומחנכים

אודות רשת האינטרנט

דואר אלקטרוני, חדרי צ'אט טלפונים סלולריים ופורומים הם אמצעי התקשורת הנפוץ של ילדים ובני נוער. הם נפגשים שם ומעבירים מסרים על מנת לתכנן ארועים חברתיים, לשתף מוסיקה, לפגוש חברים, לקנות ולמכור קלפי משחק ותחביבים אחרים, להכנת שיעורים ועוד.

האנונימיות הקיימת באמצעי התקשורת המקוונים מאפשרת לבני אדם להרגיש חופשיים יותר לעשות דברים שלא היו עושים לעולם בחיים האמיתיים. אפילו אם ניתן לזהות אותם הם יכולים להאשים מישהו אחר שפעל תחת שם, וכך פוחת החשש מעונש.

טכנולוגיה יכולה להשפיע על אופן ההתנהגות ועל האתיקה כי אינה מספקת משוב מוחשי על תוצאות המעשה. אנשים צעירים אומרים מעבר לטכנולוגיה דברים שלעולם לא היו אומרים פנים מול פנים. חוסר המוחשיות מקטין את תחושת האמפטיה או החרטה כי קיימת תחושת ריחוק מהאדם שמעבר לטלפון, למחשב וכד'.

סוגי הטרדה הקיימים בתקשורת מקוונת: שליחת מיילים או SMS המכילים הודעות מעליבות או איומים ישירות לאדם. הפצת הודעות שטנה או העברה של סודות אישיים. גניבת סיסמאות וסחיטה באמצעותן. בניית אתרי שטנה ועוד. להורים קשה במיוחד לעקוב אחר הטרדה סלולרית, שלא כמו מחשב שניתן להציב באמצע הבית, או שמוצב בספרייה ציבורית, הסלולרי הוא אישי, פרטי ותמיד נגיש. ילדים נוטים להשאיר אותם תמיד פתוחים, מה שמאפשר לבריונים להטריד אותם בכל מקום ובכל זמן. במקרה אחד צילמו תלמידים ילד שמן במקלחת אחרי שיעור ספורט. התמונה הופצה תוך דקות באמצעות תקשורת הדואל של בית הספר.

חינוך ומניעה:

- העברת מידע כגון: שם, תמונה, מס טלפון, מס כרטיס אשראי, כתובות, שם בית ספר יכולה להפוך את הילד למטרה למטרדים ולפושעים.
- בחירת כינוי: רוב חדרי הצ'אט מחייבים כניסה תחת שם. יש לבחור שם שאינו מאפשר זיהוי – מין, שם משפחה, אזור מגורים, ביי"ס.
- דע מתי לצאת: יש ללמד ילדים שחובה לצאת מהפורום אם הם מוטרדים, אם מנסים לבקש מהם פרטים אישיים, או שהם חשים לא נוח עם מהלך השיחה.
- הסבר לילדיך את הסכנה שבפניה לחדר פרטי בצ'ט, שם לא כל החברים רואים את השיחה וקל יותר לסחוט פרטים אישיים, להטריד וכו'.
- למד את ילדיך להשתתף רק בחדרי צ'אט שיש בהם מנהל, וודא שאכן כך הם עושים. ניתן לבדוק זאת על ידי כניסה להגדרת תנאי הפרטיות של האתר בדף הבית. ישנם גם אתרים המודיעים על כך שהם מנוהלים בכניסה לצ'אט.
- אל תרשה לילדיך להיפגש עם חברים מקוונים אלא אם אתה מתלווה אליהם והמפגש מתרחש במקום ציבורי הומה אדם.
- למד בעצמך את תרבות האינטרנט על מנת שתוכל להבין את חוקי המשחק.
- חשוב לשוחח עם הילדים ולהבין היכן הם מבקרים ברשת, עם מי הם מדברים, מי פונה אליהם, אילו סוגי מסרים הם מעבירים בעצמם.
- חנך את ילדיך להתייחס למסרים אלקטרוניים כאל מסרים בינאישיים פנים מול פנים.

■ אל תתבייש לבדוק מפעם לפעם את תכני הציאטים והפורומים בהם משתתף ילדך, על מנת לגלות אם הוא במצוקה כלשהי, מאויים, או מחפש עזרה במקומות לא ראויים. כאן לא המקום לשמירה על זכויות הפרטיות!

■ **הסבר את עמדתך ודרכי פעולה במקרים שאינם נוגעים ישירות לילדיך - לעיתים קרובות מסרים נקלטים טוב יותר כאשר הם מתייחסים למישהו "אחר" - חבר, קרוב משפחה וכו'**

צור הסכם גלישה בשיתוף עם ילדיך. סקרים מוכיחים כי התנהגות מקוונת מסוכנת בבתיים בהם נקבעו חוקים ברורים, היתה פחותה מאשר בבתיים בהם לא נקבעו חוקים כאלה. ההסכם צריך לכלול קיום ברורים לאן מותר ואסור לגלוש, ומה אחריותו של הילד כגולש. זכור! ילדים מתחת לגיל 10 הם בעלי חשיבה ביקורתית שעדיין אינה מפותחת דיה על מנת לשפוט נכון סכנה, איום וכו'.

מה לעשות אם נפגעת?

שמור כל הודעה מטרידה והעבר אותה לספק האינטרנט

■ לדווח לרשויות ולמנהל הפורום/הציאט על התנהגות לא ראוייה: על הטרדה, ניצול מיני או רמיה. ניתן לדווח גם למועצה לשלום הילד

■ לדווח לספק האינטרנט: למחלקת אבטחת מידע abuse.

■ אם הילד מוטרד בטלפון, דווח לספק הסלולרי, או החלף את מספר הטלפון

■ הסבר לילדיך מה לעשות אם נפגעת:

○ לעולם אל תענה להודעה בריונית/מטרידה.

○ ספר מיד למבוגר שאתה סומך עליו: מורה, הורה, אח גדול, סבא

○ עצור מיד את הפעילות: הציאט, המשחק, שיחת הטלפון, ה-SMS

○ חסום את המטריד.

■ **למה לשים לב?**

○ אם הילד מסרב לגלוש,

○ אם הילד מסרב לענות לשיחות בטלפון הסלולרי או הביתי,

○ אם הילד מסרב ללכת לבית ספר או לצאת מהבית לחברים.

○ אם הילד מקבל שיחות טלפון מאנשים שאינו מכיר.

○ אם מתקבלות הביתה חבילות שלא הזמנתם.